

the manufacturing sector is challenging due to the wide variety of the production specificity of enterprises' activities.

Value added. The conceptual bases of management reporting considered in this research allow optimizing the architectonics of management reporting of manufacturing companies. Examined approaches create the basis for modern accounting concepts that support effective decision-making and generate sustainable competitive advantages.

Key words: architectonics of reporting, management decisions, competitiveness, management system, strategic management.

УДК 657.42

Цятковська Олена Віталіївна,

канд. екон. наук, старший викладач кафедри обліку у кредитних і бюджетних установах та економічного аналізу, ДВНЗ «КНЕУ імені Вадима Гетьмана» (03680, Україна, Київ, проспект Перемоги, 54/1)
E-mail: elena.tsyatkovska@i.ua

ОСНОВНІ АСПЕКТИ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ ОБ'ЄКТІВ ОСНОВНИХ ЗАСОБІВ У ДЕРЖАВНОМУ СЕКТОРІ

Анотація.

Мета дослідження. Грунтовне дослідження організаційно-методичних засад бухгалтерського обліку операцій з основними засобами.

Методологія дослідження. Загальнонаукові (узагальнення, дедукція, індукція, абстрагування, моделювання, аналогії) та специфічні методи дослідження.

Отримані результати. Базуються на ґрунтовному аналізі змін які сприяють вдосконаленню та модернізації бухгалтерського обліку об'єктів основних засобів. Зокрема з 2017 року бюджетні установи застосовують окремий субрахунок, на якому ведуть облік коштів для придбання, модернізації, реконструкції, реставрації основних засобів та інших необоротних активів. Крім того, встановлено, що під час введення об'єктів ОЗ, інших необоротних активів в експлуатацію їх вартість не відноситься до складу фактичних видатків, як це було раніше. Замість цього тепер вартість уведених в експлуатацію необоротних активів слід відносити на фактичні видатки протягом строку їх корисного використання шляхом нарахування амортизації (раз на рік або щокварталу за рішенням установи).

Цінність дослідження. Полягає у розкритті практичних засад з методики організації бухгалтерського обліку об'єктів основних засобів і має вагомий значення, як теоретико-методичне підґрунтя для подальшого дослідження обліку основних засобів, та цінним інформаційним джерелом для практики.

Ключові слова: бухгалтерський облік, основні засоби, амортизація, цілове фінансування, план рахунків, капітальні інвестиції.

Постановка проблеми та її зв'язок із важливими науковими чи практичними завданнями. Формування інформації відносно основних засобів у бюджетних установах на рахунках бухгалтерського обліку та узагальнення даних у фінансовій звітності розпочалося з 01.01.2015 року і мало нове методологічне підґрунтя. Що пов'язано із набранням чинності НП(С)БОДС 121 «Основні засоби». На основі даного стандарту було розроблено та опубліковано «Методичні рекомендації з бухгалтерського обліку основних засобів суб'єктів державного сектору» затверджені Наказом Міністерства фінансів України від 23.01.2015 р. № 11 (із змінами внесеними наказом Мінфіну від 25.09.2015 р. № 840, від 28 липня 2016 року № 709). Відповідно до НП(С)БОДС 121 *основні засоби* – матеріальні активи, які утримуються для використання їх у виробництві / діяльності або при постачанні товарів, виконанні робіт і наданні послуг для досягнення поставленої мети та/або задоволення потреб суб'єкта державного сектору або здавання в оренду іншим особам і використовуються, за очікуванням, більше одного року. Крім того, варто відзначити що до складу основних засобів відносяться активи вартість яких перевищує 6000 грн.

Вдосконалення бухгалтерського обліку в державному секторі загалом, і облікового супроводження основних засобів зокрема не припиняється. Підтвердженням цьому є те, що облік основних засобів з 01.01.2017 року ведеться по новому, тобто з використанням нових рахунків бухгалтерського обліку, що пов'язано із набранням чинності таких нормативно-правових документів, як: «План рахунків бухгалтерського обліку в державному секторі», затверджений наказом Мінфіну від 31.12.2013 р. № 1203 [9]; «Порядок застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку в державному секторі» затвердженого Наказ Міністерства фінансів України 29 грудня 2015 року № 1219; «Типова кореспонденція субрахунків бухгалтерського обліку для відображення операцій з активами, капіталом і зобов'язаннями розпорядниками бюджетних коштів і державними цільовими фондами» затвердженого Наказом Міністерства фінансів України 29 грудня 2015 року № 1219 [12]. Актуальність обраного дослідження пов'язана із прийняттям нових нормативних документів Міністерством фінансів України, які регулюють обліковий механізм діяльності суб'єктів державного сектору. Отже, питання обліку об'єктів основних засобів враховуючи останні зміни у законодавстві потребує детального дослідження.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Питання бухгалтерського обліку основних засобів у бюджетних установах досліджувалися такими науковцями, як П. Й. Атамас, Ф. Ф. Бутинець [1], І. Д. Ватуля, Р. Т. Джога [3], І. А. Краївська, М. Г. Михайлов [7], С. В. Свірко [10]. А проблеми сутності амортизації, нарахування та обліку зносу досліджували вітчизняні вчені та практики: Виговська Н.Г. [2], Касьянова В.О. [4], Колумбет О.П. [5], Щирська О.В. [16], Хома С.В. [13].

Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми, котрим присвячується стаття. Варто відзначити, що в наукових роботах дослідженню підлягали проблемні питання з бухгалтерського обліку основних засобів навіть з урахуванням особливостей НП(С)БОДС 121 «Основні засоби». Проте, на даний момент досить мало публікацій, пов'язаних з особливостями методики обліку об'єктів основних засобів, що зумовлено введенням в дію з 01.01.2017 року НП(С)БОДС, Плану рахунків бухгалтерського обліку в державному секторі та інших нормативно-правових актів.

Формулювання мети і завдання дослідження. Мета статті полягає у висвітленні та роз'ясненні основних змін, що відбулися в методології ведення бухгалтерського обліку в бюджетних установах у зв'язку із вступом в дію нового Плану рахунків, Типової кореспонденції та НП(С)БО в державному секторі економіки. В основі даної статті буде дослідження методики обліку основних засобів, яку мають застосовувати всі бюджетні установи у зв'язку із набуттям чинності низки нормативно-правових актів. Основні засоби, як найбільш вартісна частина в балансі бюджетної установи, підлягає постійному контролю як із боку вище стоячих розпорядників бюджетних коштів, так із боку різних контролюючих органів і служб, як представників держави – фактичного власника бюджетних активів.

Виклад основного матеріалу дослідження з повним обґрунтуванням отриманих наукових результатів. З 2017 року бюджетні установи застосовують окремий субрахунок, на якому ведуть облік коштів для придбання, модернізації, реконструкції, реставрації основних засобів та інших необоротних активів.

Йдеться про новий рахунок 54 «Цільове фінансування», який призначено для обліку та узагальнення інформації про наявність і рух коштів фінансування заходів цільового призначення, зокрема коштів, які спрямовуються на придбання необоротних активів (у

тому числі землі, нематеріальних активів тощо), на будівництво (придбання), модернізацію, реконструкцію та реставрацію (у тому числі житла (приміщень), інших об'єктів), на створення державних запасів і резервів; на придбання фінансових інвестицій, капітальних активів тощо [9].

На субрахунках 5411 «Цільове фінансування» розпорядників бюджетних коштів» ведеться облік надходження коштів цільового фінансування, які виділяються з відповідного бюджету на проведення заходів цільового характеру, а також витрачання таких коштів із визнанням відповідної суми доходів або включення до внесеного капіталу у частині введених в експлуатацію необоротних активів.

За *кредитом* цього рахунку відображають отримання коштів на фінансування заходів цільового призначення або виключення з бюджетних асигнувань цільового фінансування суми поточних витрат. За *дебетом* рахунка відображають зменшення цільового фінансування на створення (придбання) основних засобів на суму внесеного капіталу в результаті оприбуткування активів розпорядником бюджетних коштів [12]. Кореспонденція рахунків бухгалтерського обліку з відображенням господарських операцій за цільовим фінансуванням надано в табл. 1.

Таблиця 1

**Відображення на рахунках бухгалтерського обліку операцій
з отримання цільового фінансування**

Зміст господарської операції	Кореспонденція рахунків	
	Дебет	Кредит
Отримання цільового фінансування для придбання основних засобів і / або їх поліпшення	2313 Реєстраційні рахунки	5411 «Цільове фінансування»

Видно, що суми отриманих бюджетних асигнувань як за загальним, так і за спеціальним фондом бюджетні установи зараховують на один субрахунок – 2313. Тому для розмежування таких надходжень за загальним і спеціальним фондами слід вести додаткові аналітичні рахунки. Наприклад: /1 – загальний фонд; /2 – спеціальний фонд.

Основні засоби до моменту введення в експлуатацію враховують у складі капітальних інвестицій. Тобто, всі витрати на придбання основних засобів слід враховувати на рахунку 13 «Ка-

пітальні інвестиції», призначений для обліку витрат на придбання або створення матеріальних і нематеріальних необоротних активів, довгострокових біологічних активів.

Для обліку основних засобів та інших необоротних матеріальних активів призначені такі субрахунки [9]:

1311 «Капітальні інвестиції в основні засоби»;

1312 «Капітальні інвестиції в інші необоротні матеріальні активи».

На цьому рахунку накопичуються витрати, які пов'язані з придбанням або створенням об'єктів капітальних інвестицій, до моменту їх введення в експлуатацію. При введенні таких об'єктів в експлуатацію усі витрати, накопичені на рахунку 13 «Капітальні інвестиції», списують з одночасним складанням Акта введення в експлуатацію основних засобів згідно затверджених Типових форм з обліку та списання основних засобів суб'єктами державного сектору та порядку їх складання від 13.09.2016 № 818. Методика бухгалтерського обліку операцій із зарахування об'єктів капітальних інвестицій до складу основних засобів подано у табл. 2.

Таблиця 2

Відображення на рахунках бухгалтерського обліку операцій із зарахування об'єктів капітальних інвестицій до складу основних засобів

Зміст господарської операції	Кореспонденція рахунків	
	Дебет	Кредит
Зарахування об'єктів капітальних інвестицій до складу основних засобів, інших необоротних активів	10 Основні засоби, 11 Інші необоротні матеріальні активи	1311 «Капітальні інвестиції в основні засоби»; 1312 «Капітальні інвестиції в інші необоротні матеріальні активи»
Одночасно	5411 «Цільове фінансування»	5111 «Внесений капітал розпорядникам бюджетних коштів»

Варто відзначити, що раніше, до 2017 року одночасно створювали фонд в незавершене капітальне будівництво, облік якого вели на субрахунку 402 «Фонд у незавершеному капітальному будівництві». Здійснювали бухгалтерську запис по дебету субрахунків 801, 802, 811–813 і кредитом субрахунку 402.

Надходження основних засобів та інших необоротних матеріальних активів відображають у меморіальних ордерах № 4, 6, 8.

Наказом Міністерства фінансів України від 23 січня 2015 року № 11 затверджуються Методичні рекомендації з бухгалтерського обліку основних засобів суб'єктів державного сектору, які регламентують порядок нарахування амортизації основних засобів бюджетних установ [6], в яких у п. 4. розділу V рекомендується вартість об'єкта основних засобів розподіляється на систематичній основі протягом строку його корисного використання (експлуатації) шляхом нарахування амортизації на дату балансу щокварталу діленням річної суми амортизації на 4. За рішенням керівника суб'єкта державного сектору у розпорядчому документі про облікову політику може бути передбачено нарахування амортизації на річну дату балансу.

Нарахування амортизації починається з місяця, наступного за місяцем, у якому об'єкт основних засобів став придатним для корисного використання та введений в експлуатацію.

При встановленні строків корисного використання слід дотримуватися і загально прийнятих рекомендацій, а саме: – враховувати нормативний або проектний термін експлуатації об'єкта; – очікуваний фізичний і моральний знос тощо.

Відповідно до НП(С)БО 121 «Основні засоби», амортизація – це систематичний розподіл вартості необоротних активів, яка амортизується, протягом строку їх корисного використання (експлуатації), а знос основних засобів – це сума амортизації об'єкта основних засобів з початку його корисного використання [8].

Для наочного висвітлення питання обліку амортизації доцільно показати, які бухгалтерські записи здійснюються в бюджетних установах з 01.01.17 р. відповідно до Типової кореспонденції субрахунків бухгалтерського обліку для відображення операцій з активами, капіталом та зобов'язаннями розпорядниками бюджетних коштів та державними цільовими фондами, затвердженої наказом Мінфіну від 29.12.15 р. № 1219 (табл. 3).

Тобто, як бачимо, **під час введення об'єктів ОЗ, інших необоротних активів в експлуатацію їх вартість не відноситься до складу фактичних видатків**, як це було раніше. Замість цього **тепер вартість уведених в експлуатацію необоротних активів слід відносити на фактичні видатки протягом строку їх корисного використання шляхом нарахування амортизації (раз на рік або щокварталу за рішенням установи) проведенням, яке передбачено п.1.18 Типової кореспонденції.**

Таблиця 3

**Відображення на рахунках бухгалтерського обліку операцій
із нараховування амортизації основних засобів**

№ з/п	Зміст господарської операції	Пункт Типової кореспон- денції	Кореспонденція субрахунків	
			дебет	кредит
1	Відображена сума нарахованого зносу на ОЗ, інші необоротні матеріальні активи, які надійшли безоплатно до установи за операціями внутрішньовідомчої передачі	п. 1.18	8014, 8114	1411, 1412, 1414
Суму нарахованого зносу показують за попереднім місцем їх експлуатації. Для цього сторона, що передає, повинна вказати в документах на передавання таких об'єктів первинну вартість, нарахований знос і балансову (залишкову) вартість				
2	Нарахована амортизація на ОЗ (за встановлений період нараховування — квартал або рік)	1.20	8014, 8114	1411, 1412, 1414
3	Відкоригована сума зносу під час проведення дооцінки ОЗ	1.24	5311	1411, 1414
4	Відкоригована сума зносу під час проведення уцінки ОЗ, раніше не дооцінених	1.25	1411, 1414	10, 11
5	Відкоригована сума зносу ОЗ, раніше дооцінених у процесі уцінки	1.26	1411, 1414	10, 11
6	Відкоригована сума зносу ОЗ, раніше знижених у ціні в процесі проведення дооцінки	1.27	10,11	1411, 1414
7	Відображені втрати від зменшення корисності об'єкта ОЗ стосовно зносу	1.28	8411	1411, 1412, 1414
8	Відновлення корисності об'єкта ОЗ після усунення причин попереднього зменшення їх корисності	1.29	1411, 1412, 1414	7411
9	Нарахована амортизація при списанні з балансу інших необоротних матеріальних активів, за якими амортизація нараховується за методом «50/50» (у місяці списання)	1.30	8014, 8114	1412
10	У разі вибуття ОЗ у випадках, передбачених законодавством, і списання внаслідок недостачі, установленної під час інвентаризації (включаючи необоротні активи спеціального призначення, амортизація на які нараховувалася прямим методом), відображена сума зносу об'єкта ОЗ	1.31	1411, 1414	10, 1116
11	Завершальні операції із власним капіталом у частині залишків на субрахунках для обліку амортизаційних сум на кінець звітного періоду: — закриття рахунків витрат (списана сума нарахованої амортизації)	6.2	5511	8014, 8114
Наприкінці року сальдо рахунка 5511 «Фінансовий результат виконання кошторису звітного періоду», у якому будуть враховані проведені операції, пов'язані з амортизацією, буде відображено на субрахунку 5512 «Накопичені фінансові результати виконання кошторису» таким чином: у разі профіциту — Дт 5511 — Кт 5512; у разі дефіциту — Дт 5512 — Кт 5511.				

Потім наприкінці звітнього періоду під час закриття рахунків витрат сума нарахованої протягом такого періоду амортизації буде списана на фінансові результати виконання кошторису звітнього періоду (року) проведенням передбаченого п. 6.8 Типової кореспонденції.

У новій формі Балансу (ф. № 1-дс) для відображення інформації про залишкову вартість, суму нарахованого зносу (амортизації) і первинної вартості ОЗ та інших необоротних матеріальних активів передбачено відповідно рядки 1000, 1001 і 1002 (код рядка відповідно до Додатка 1 до Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку в державному секторі 101 «Подання фінансової звітності»). У цих рядках наводиться узагальнена інформація про такі активи, тому для правильної трансформації сум нарахованої амортизації, перенесеної на нові субрахунки відповідно до Плану рахунків у відповідні рядки Балансу (ф. № 1-дс), треба виконати певний розрахунок. Як це зробити, показано в табл. 4 та 5.

Таблиця 4

Відображення інформації про основні засоби у складі статей балансу (форма №1-ДС)

Рахунки (субрахунки) за Планом рахунків № 611	Дані Балансу (ф. № 1) за 2016 рік, графа 4 «На кінець звітнього періоду»	Перенесення на нові субрахунки згідно із Планом рахунків	Дані в новій формі Балансу (ф. № 1-дс), графа 3 «На початок звітнього періоду»	
	Рядок	Субрахунок	Рядок	Субрахунок
Основні засоби				
401 «Фонд у необоротних активах за їх видами»	120 «Балансова (залишкова) вартість»	5111 «Внесений капітал розпорядниками бюджетних коштів»	1000 «Залишкова вартість»*	5111 «Внесений капітал розпорядниками бюджетних коштів»
141 «Капітальні інвестиції в основні засоби»	121 «Знос»	1411 «Знос основних засобів»	1002 «Знос»*	1411
10 «Основні засоби»	122 «Первинна (переоцінена) вартість»	101	1001 «Первинна вартість»*	101 «Основні засоби та інвестиційна нерухомість розпорядників бюджетних коштів»

Отже, вартість об'єкта основних засобів розподіляється на систематичній основі протягом строку його корисного використання (експлуатації) шляхом нарахування амортизації на дату балансу. Відповідно до НП(С)БО 121 «Основні засоби», амортизація – це систематичний розподіл вартості необоротних активів, яка амортизується, протягом строку їх корисного використання (експлуатації), а знос основних засобів – це сума амортизації об'єкта основних засобів з початку його корисного використання.

Оскільки з 01.01.2017 року НП(С)БОДС 136 «Біологічні активи» не набрав чинності, то дані про біологічні активи бюджетні установи відображають у складі основних засобів.

Таблиця 5

Відображення інформації про інші необоротні матеріальні активи у складі статей балансу (форма №1-ДС)

Рахунки (субрахунки) за Планом рахунків № 611	Дані Балансу (ф. № 1) за 2016 рік, графа 4 «На кінець звітного періоду»	Перенесення на нові субрахунки згідно із Планом рахунків	Дані в новій формі Балансу (ф. № 1-дс), графа 3 «На початок звітного періоду»	
	Рядок	Субрахунок	Рядок	Субрахунок
Інші необоротні матеріальні активи				
401 «Фонд у необоротних активах за їх видами»	130 «Балансова (залишкова) вартість»	5111 «Внесений капітал розпорядниками бюджетних коштів»	1000 «Залишкова вартість»*	5111 «Внесений капітал розпорядниками бюджетних коштів»
142 «Капітальні інвестиції в інші необоротні матеріальні активи»	131 «Знос»	1412 «Знос інших необоротних матеріальних активів»	1002 «Знос»*	1412 «Знос інших необоротних матеріальних активів»
11 «Інші необоротні матеріальні активи»	132 «Первинна (переоцінена) вартість»	111 «Інші необоротні матеріальні активи розпорядників бюджетних коштів»	1001 «Первинна вартість»*	111 «Інші необоротні матеріальні активи розпорядників бюджетних коштів»
* У формі № 1-дс не передбачено окремих рядків для відображення вартості та зносу інших необоротних активів. Оскільки такі активи відповідно до п. 3 НП(С)БО ДС 121 «Основні засоби» класифікуються як група ОЗ, у формі № 1-дс їх вартість додається до вартості та зносу ОЗ				

Висновки і перспективи подальших досліджень у даному напрямку. Отже, важливою умовою функціонування суб'єкта господарювання в державному секторі є наявність основних засобів. Це вимагає постійного контролю за ефективністю використання основних засобів для потреб управління виробничою діяльністю. Одним із основних завдань обліку основних засобів є надання повної, правдивої та неупередженої інформації щодо них. Однак інформація, що міститься у фінансовій звітності відносно основних засобів, не завжди є такою через недосконалість вітчизняного законодавства та постійні зміни в ньому, тому бухгалтерський облік основні засоби варто здійснювати достовірно, правильно та відповідно до чинних положень нормативно-правових актів. Подальшому дослідженню підлягають основні аспекти організації обліку та відображення на рахунках бухгалтерського обліку господарські операції з віднесення, тобто зменшення внесеного капіталу на суму амортизації.

Бібліографічний список

1. *Бутинець Ф. Ф.* Теорія бухгалтерського обліку : підруч. для студ. ВНЗ / Ф. Ф. Бутинець // – 3-є вид., доповн. і переробл. – Житомир : Ру-та, 2003. – 444 с.
2. *Виговська Н.Г.* Удосконалення обліку амортизації: стан, проблеми, перспективи: автореф. дис. к. е. н.: спец. 08.06.04 / Н.Г. Виговська; Київський нац. екон. ун-т. – К., 1999. – 20 с.
3. *Джога Р.Т., Свірко С.В., Сінельник Л.М.* Бухгалтерський облік у бюджетних установах: Підручник / За заг. ред. проф. Р.Т. Джоги. – К.: КНЕУ, 2003. – 483 с.
4. *Касьянова В.О.* Амортизація основних засобів: методи нарахування та організація обліку / В.О. Касьянова // Економічний вісник Донбасу. – 2013. – № 2. – С. 117–122 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/j-pdf/ecvd_2013_2_21.pdf.
5. *Колумбет О.П.* Економічний зміст амортизації необоротних активів та проблеми її нарахування в умовах сталого розвитку / О.П. Колумбет // Формування ринкових відносин в Україні. – 2012. – № 1. – С. 82–87.
6. Методичні рекомендації з бухгалтерського обліку основних засобів суб'єктів державного сектора: Затверджені Наказом Міністерства фінансів України від 23 січня 2015 р. № 11 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.minfin.gov.ua/control/publish/article/>.

7. Міжнародний облік і аудит (частина Міжнародний облік) // Т.П. Михайлова. – Донецьк: ДонДУЕТ, 2006. – С. 78. – <http://buklib.net/books/30547/>

8. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку в державному секторі 121 «Основні засоби»: Національне положення від 12.10.2010 р. № 1202 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z1017-10>.

9. План рахунків бухгалтерського обліку в державному секторі: Затверджений наказом Мінфіну від 31.12.2013 р. № 1203 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/z0161-14>.

10. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні [Електронний ресурс] Закон України від 16.07.1999 р. № 996-XIV (чинний, зі змінами). – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/996-14>. – Назва з екрану.

11. *Свірко С.В.* Організація бухгалтерського обліку в бюджетних установах / С.В. Свірко // Навч. посібник. — К.: КНЕУ, 2003. — 380 с.

12. Типова кореспонденція субрахунків бухгалтерського обліку для відображення операцій з активами, капіталом та зобов'язаннями розпорядниками бюджетних коштів та державними цільовими фондами від 29.12.2015 № 1219 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/z0086-16>.

13. *Хома С.В.* Облік і аналіз амортизації основних засобів на підприємствах нафтогазовидобувного комплексу: автореф. дис. ... к. е. н.: спец. 08.00.09 / С.В. Хома / Терноп. нац. екон. ун-т. – Тернопіль, 2008. – 20 с.

14. *Хомуляк Т. І.* Особливості обліку у бюджетних установах в умовах сьогодення / Т. І. Хомуляк // Вісник Житомирського державного технологічного університету. Серія : Економічні науки. – 2014. – № 2. – С. 75–81. — Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vzhdtu_econ_2014_2_13.

15. *Черкашина Т.В.* Проблеми змін в обліку бюджетних установ в умовах запровадження Міжнародних стандартів у державному секторі: [монографія] / Т.В. Черкашина; під ред. В.Ф. Максимової. – Одеса: ОНЕУ, 2014. – 461 с.

16. *Щирська О.В.* Економічна сутність і бухгалтерське визначення амортизації / О.В. Щирська // Актуальні проблеми економіки. – 2012. – № 8. – С. 68–74. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/j-pdf/ape_2012_8_11.pdf.

References

1. Butinec F.F. Teorija buchgalters`kogo obliku: pidruchnik dlja stud. VNZ [Accounting Theory: Handbook for university students] / F.F. Butinec

// 3-e vyd., dopovn. i pererobl. – Gitomir : Ruta, 2003. – 444 s. [In Ukrainian]

2. Vyhovs'ka N.H. Udoshkonalennya obliku amortyzatsiyi: stan, problemy, perspektyvy [Improving accounting of depreciation: state, problems and prospects]: avtoref. dys. k. e. n.: spets. 08.06.04 / N.H. Vyhovs'ka; Kyyivs'kyy nats. ekon. un-t. – Kyyiv, 1999. – 20 s. [In Ukrainian]

3. Dzhoha R.T., Svirko S.V., Sinel'nyk L.M. Bukhhalters'kyy oblik u byudzhetnykh ustanovakh [Accounting in budgetary institutions]: Pidruchnyk / Za zah. red. prof. R.T. Dzhohy. – K.: KNEU, 2003. – 483 s. [In Ukrainian]

4. Kas'yanova V.O. Amortyzatsiya osnovnykh zasobiv: metody narakhuvannya ta orhanizatsiya obliku [Depreciation: methods of calculation and organization of accounting] / V.O. Kas'yanova // Ekonomichnyy visnyk Donbasu. – 2013. – №2. – S. 117–122 [Elektronnyy resurs]. – Available at: http://nbuv.gov.ua/j-pdf/ecvd_2013_2_21.pdf. [In Ukrainian]

5. Kolumbet O.P. Ekonomichnyy zmist amortyzatsiyi neoborotnykh aktyviv ta problemy yiyi narakhuvannya v umovakh staloho rozvytku [The economic content of the fixed assets depreciation and problems of its calculation in terms of sustainable development] / O.P. Kolumbet // Formuvannya rynkovykh vidnosyn v Ukrayini. – 2012. – №1. – S. 82–87. [In Ukrainian]

6. Metodychni rekomendatsiyi z bukhhalters'koho obliku osnovnykh zasobiv subiyektiv derzhavnogo sektora [Guidelines on accounting of fixed assets in public sector entities], zatverdzeni Nakazom Ministerstva finansiv Ukrayiny vid 23 sichnya 2015 r. №11 [Elektronnyy resurs]. – Available at: <http://www.minfin.gov.ua/control/publish/article/> [In Ukrainian]

7. Mizhnarodnyy oblik i audyt (chastyna Mizhnarodnyy oblik) [International Accounting and Auditing (part of International Accounting)] / T.P. Mykhaylova. – Donets'k: DonDUET, 2006. – s. 78. [Elektronnyy resurs]. – Available at: <http://buklib.net/books/30547/> [In Ukrainian]

8. Natsional'ne polozhennya (standart) bukhhalters'koho obliku v derzhavnomu sektori 121 «Osnovni zasoby» [The national provision (standard) of accounting in the public sector 121 «Fixed Assets»]: Natsional'ne polozhennya vid 12.10.2010 r. №1202 [Elektronnyy resurs]. – Available at: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z1017-10>. [In Ukrainian]

9. Plan rakhunkiv bukhhalters'koho obliku v derzhavnomu sektori [Chart of Accounts in the public sector] zatverdzeny nakazom Minfinu vid 31.12.2013 r. №1203 [Elektronnyy resurs]. – Available at: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/z0161-14>. [In Ukrainian]

10. Pro bukhhalters'kyy oblik ta finansovu zvitnist v Ukrayini [On Accounting and Financial Reporting] Zakon Ukrayiny vid 16.07.1999 r. № 996-XIV (chynnyy, zi zminamy). [Elektronnyy resurs] – Available at:

<http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/996-14>. – Nazva z ekranu. [In Ukrainian]

11. Svirko S.V. Orhanizatsiya bukhhalters'koho obliku v byudzhetykh ustanovakh [Organization of accounting in budgetary institutions] / S.V. Svirko // Navch. posibnyk. — K.: KNEU, 2003. — 380 s. [In Ukrainian]

12. Typova korespondentsiya subrakhunkiv bukhhalters'koho obliku dlya vidobrazhennya operatsiy z aktyvamy, kapitalom ta zoboviyazannamy rozporядnykamy byudzhetykh koshtiv ta derzhavnymy tsiliovymy fondamy [Typical correspondence of sub-accounting operations to reflect assets, liabilities and capital spending units and state special purpose funds] vid 29.12.2015 №1219 [Elektronnyy resurs]. – Available at: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/z0086-16>. [In Ukrainian]

13. Khoma S.V. Oblik i analiz amortyzatsiyi osnovnykh zasobiv na pidpryyemstvakh naftohazovydobuvnoho kompleksu [Accounting and analysis of fixed assets depreciation in enterprises of oil and gas complex]: avtoref. dys. ... k. e. n.: spets. 08.00.09 / S.V. Khoma / Ternop. nats. ekon. un-t. – Ternopil', 2008. – 20 s. [In Ukrainian]

14. Khomulyak T. I. Osoblyvosti obliku u byudzhetykh ustanovakh v umovakh siohodennya [Features of accounting in budgetary institutions under present conditions] / T. I. Khomulyak // Visnyk Zhytomyrs'koho derzhavnoho tekhnolohichnoho universytetu. Seriya : Ekonomichni nauky. – 2014. – №2. – S. 75–81. – Available at: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vzhdtu_econ_2014_2_13. [In Ukrainian]

15. Cherkashyna T.V. Problemy zmin v obliku byudzhetykh ustanov v umovakh zaprovadzhennya Mizhnarodnykh standartiv u derzhavnomu sektori [Problems of changes in budgetary institutions accounting in terms of implementing international standards in the public sector]: [monohrafiya] / T.V. Cherkashyna; pid red. V.F. Maksimovoyi. – Odesa: ONEU, 2014. – 461 s. [In Ukrainian]

16. Shchyr's'ka O.V. Ekonomichna sutnist i bukhhaltersike vyznachennya amortyzatsiyi [The economic essence and accounting definition of depreciation] / O.V. Shchyr's'ka // Aktual'ni problemy ekonomiky. – 2012. – № 8. – S. 68–74. – [Elektronnyy resurs]. – Available at: http://nbuv.gov.ua/j-pdf/ape_2012_8_11.pdf. [In Ukrainian]

Стаття надійшла до редакції 3 травня 2017 р.

UDC657.42

Olena Tsiatkovska,

Candidate of Sciences (Economics),
Senior Lecturer at the Department of Accounting in Credit and
Budget Institutions, and Economic Analysis
Kyiv National Economic University named after Vadym Hetman
(54/1, Peremohy Ave., Kyiv, 03680, Ukraine)
E-mail: elena.tsiatkovska@i.ua

Main aspects of fixed assets accounting in the public sector

Abstract

Research objective. The objective of the article is to study organizational and methodological principles of fixed assets accounting.

Methodology. The author used general (generalization, deduction, induction, abstraction, modeling, analogy) and specific research methods.

Findings. The research results are based on the detailed analysis of changes that contribute to the improvement and modernization of fixed assets accounting. In particular, budget institutions have been applying a separate sub-account to record funds for the acquisition, modernization, reconstruction and restoration of fixed assets and other noncurrent assets since 2017. In addition, the study showed that when putting into service, the value of fixed assets and other noncurrent assets are not recorded as actual costs. The value of put into service noncurrent assets should be recorded as actual costs during their useful life through depreciation (annually or quarterly according to the decision of the institution).

Value added. The study reveals the practical principles of fixed assets accounting. This is important for theoretical and methodological justification of further studies in noncurrent assets. It is also valuable as a source of information for practice.

Key words: accounting, fixed assets, depreciation, special purpose funding, chart of accounts, capital investments.